Verkennend Ecologisch Onderzoek Middelburgseweg 3 Waddinxveen

Eindrapportage
Uitgave: februari 2018

Watersnip-rapport 14A044

Colofon

Titel	Verkennend Ecologisch Onderzoek
	Middelburgseweg 3 Waddinxveen
Status rapport	Eindrapportage
Projectnummer	14A044
Datum uitgave	februari 2018
Samenstellers	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies
	John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Verhuurnet.nl
	Hanzeweg 10B
	2803 MC Gouda
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. R. Beukema

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 3

2 TOETSINGSKADER 5

2.1 EUROPESE RICHTLIJNEN 5
2.2 LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING 5
2.2.1 Natuurbeschermingswet 1998 5
2.2.2 Flora- en Faunawet 6
2.2.3 Natuurnetwerk Nederland 7
2.2.4 Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013) 8

3 LOCATIEBESCHRIJVING 11

3.1 HUIDIGE SITUATIE 11
3.2 PLANNEN 11

4 RESULTATEN ONDERZOEK 13

4.1 METHODE 13
4.2 FLORA 13
4.3 FAUNA 14
4.3.1 Vogels 14
4.3.2 Vissen 14
4.3.3 Amfibieën 14
4.3.4 Reptielen 15
4.3.5 Zoogdieren 15
4.3.6 Vleermuizen 16
4.3.7 Overige soorten 16

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 19

5.1 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 19
5.2 ALGEMENE ZORGPLICHT 20

6 BRONNEN 21

1 Inleiding

Nabij Middelburgseweg 3 worden in het kader van de Ruimte-voor-Ruimteregeling drie huizen gerealiseerd. Op dit moment staat er een werkloods binnen het plangebied. Deze zal worden afgebroken.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Flora- en Faunawet).
  Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Natuurbeschermingswet 1998);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoek of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In oktober 2014 heeft een gekwalificeerd medewerker van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten. In juni 2016 hebben er enkele aanpassingen aan de rapportage plaatsgevonden.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven gericht op het voorkomen van schade.

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormt de Natura2000 een netwerk van beschermde natuurgebieden. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt.
Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming paragraaf 2.2.1) en de Flora- en faunawet (soortenbescherming paragraaf 2.2.2).

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 is opgesteld voor de bescherming van natuurgebieden in Nederland, zoals Beschermde Natuurmonumenten en Natura2000-gebieden. In de Natuurbeschermingswet wordt bepaald wat mag en niet mag in de beschermde gebieden. Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de waarden van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder vergunning.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of beschermd natuurmonument.
Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is Broekvelden-Vettenbroek op ongeveer 4,5 kilometer afstand. Op ongeveer 8,1 kilometer afstand ligt Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen & de Haeck (zie figuur 1).

De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de Natura2000-gebieden en de doelsoorten, vanwege;

a. De afwezigheid van geschikt, voldoende stil habitat voor de doelsoorten;
b. De afstand van het plangebied tot de beide Natura2000-gebieden,zodat ook uitstralingseffecten betreffende licht, geluid of visueel niet aan de orde zijn;
c. Het feit dat het plangebied wel binnen de actieradius van enkele van de doelsoorten van beide gebieden ligt, maar dat er door de aanwezigheid van een groot, open weidegebied met brede sloten nabij het plangebied voldoende aantrekkelijk en geschikter alternatief is. Dit alternatief betreft de polders Bloemendaal, Middelburg / Tempel en polder Reeuwijk. De doelsoorten van het gebied ‘Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein’ zijn Kleine zwaan, Smient, Krakeend en Slobeend. Kleine zwaan komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend en Slobeend foerageren ook in de wijdere omgeving van het Natura2000-gebied. De doelsoorten van het gebied ‘Nieuwkoopse plassen & de Haeck zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Platte schijfhoren, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

2.2.2 Flora- en Faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (FF-wet) van kracht geworden. De Flora- en faunawet is opgesteld om in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen. Van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen zijn er ongeveer 500 beschermd voor de wet. Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aangelegen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd.
De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. De soorten zijn onderverdeeld in drie categorieën: algemeen beschermde soorten (tabel 1 FF-wet), overige soorten (tabel 2 FF-wet) en streng beschermde soorten (tabel 3 FF-wet) Soorten uit tabel 3 zijn tevens ingedeeld in beschermde soorten die vallen onder het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en beschermde soorten die vallen onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, geldt voor de algemeen beschermde soorten uit tabel 1 een vrijstelling. Ook voor de soorten uit tabel 2 kan een vrijstelling gelden, onder voorwaarde dat er gehandeld wordt volgens een door het ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Wanneer het opstellen van een gedragscode niet mogelijk is of niet voldoende blijkt te zijn, moet voor de beschermde soorten uit tabel 2 een ontheffing worden aangevraagd bij de Rijksdienst van Ondernemend Nederland. Voor soorten in tabel 3 dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten of een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Deze wettelijk omschreven belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (niet van toepassing bij soort van bijlage IV van Habitatrichtlijn).

Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

NB. Binnen afzienbare tijd gaat de aanvraag van ontheffingen naar het Provinciaal samenwerkingsverband, Bij Twaalf. Indien de flora en faunawet is aangehaakt bij de omgevingsvergunning blijft de gemeente het bevoegd gezag en aanspreekpunt.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade. Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.
Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kunnen een ontheffingsaanvraag voorkomen.

In het kader van de Flora- en faunawet zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de FF-wet vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feite of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overigens geldt voor alle planten- en diersoorten de algemene zorgplicht uit artikel 2 van de FF-wet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

2.2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De EHS bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgen agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de EHS.

De natuur in de EHS is beschermd middels een ‘nee, tenzij’-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Het plangebied maakt geen deel uit van EHS-gebied (zie figuur 1). Het dichtstbijzijnde EHS-gebied ligt op ongeveer 400 meter ten zuiden van het plangebied. Ten westen van het plangebied ligt op ongeveer één kilometer een EHS-gebied Dit gebied in de polder Bloemendaal is 11 hectare groot en heeft een botanische doelstelling. De ruimtelijke ingrepen

Figuur 1: Overzichtskaart aanwezige EHS en Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied.

die verband houden met de sloop van de loods en de bouw van de woning(en) zullen vanwege de afstand van het plangebied ten opzichte van de EHS-gebieden geen schade veroorzaken.

2.2.4 Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 9 juli 2014 is de Visie ruimte en mobiliteit (VRM) vastgesteld door de Provinciale Staten. Deze visie geeft op regionaal niveau invulling aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.
De belangrijkste doelen van deze nieuwe visie zijn:

- Ruimte bieden aan ontwikkelingen;
- Aansluiten bij de maatschappelijke vraag naar woningen, bedrijfsterreinen, kantoren, winkels en mobiliteit;
- Allianties aangaan met maatschappelijke partners;
- Minder toetsen op regels en meer sturen op doelen.

De Visie ruimte en mobiliteit bestaat uit; a. De Visie ruimte en mobiliteit, b. het Programma mobiliteit, c. het Programma ruimte en d. de Verordening ruimte 2014.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld). Deze beleidsregel is opgenomen in de Visie ruimte en mobiliteit.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- de Ecologische Hoofdstructuur;
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Een aantal van de bovenstaande elementen zijn in de omgeving van het plangebied aanwezig. De EHS is reeds genoemd in paragraaf 2.2.3. Daarnaast is polder Middelburg, aan de oostzijde van het plangebied, aangewezen als 'belangrijk weidevogelgebied' (zie figuur 2). Het plangebied zelf is echter niet geschikt voor weidevogels. Het plangebied is te kleinschalig en er zijn te veel hoge bomen in de omgeving van het plangebied waar predators zich kunnen ophouden.
Deze weidevogelgebieden zijn compensatieplichtig als er sprake is van grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de aanleg van infrastructuur of de uitbreiding van woongebieden die plaatsvinden buiten de bebouwingscontour. Binnen het plangebied is geen sprake van een grootschalige ruimtelijke ontwikkeling. Compensatie in het kader van de beleidsregel Compensatie natuur, recreatie en landschap is daarom niet aan de orde.

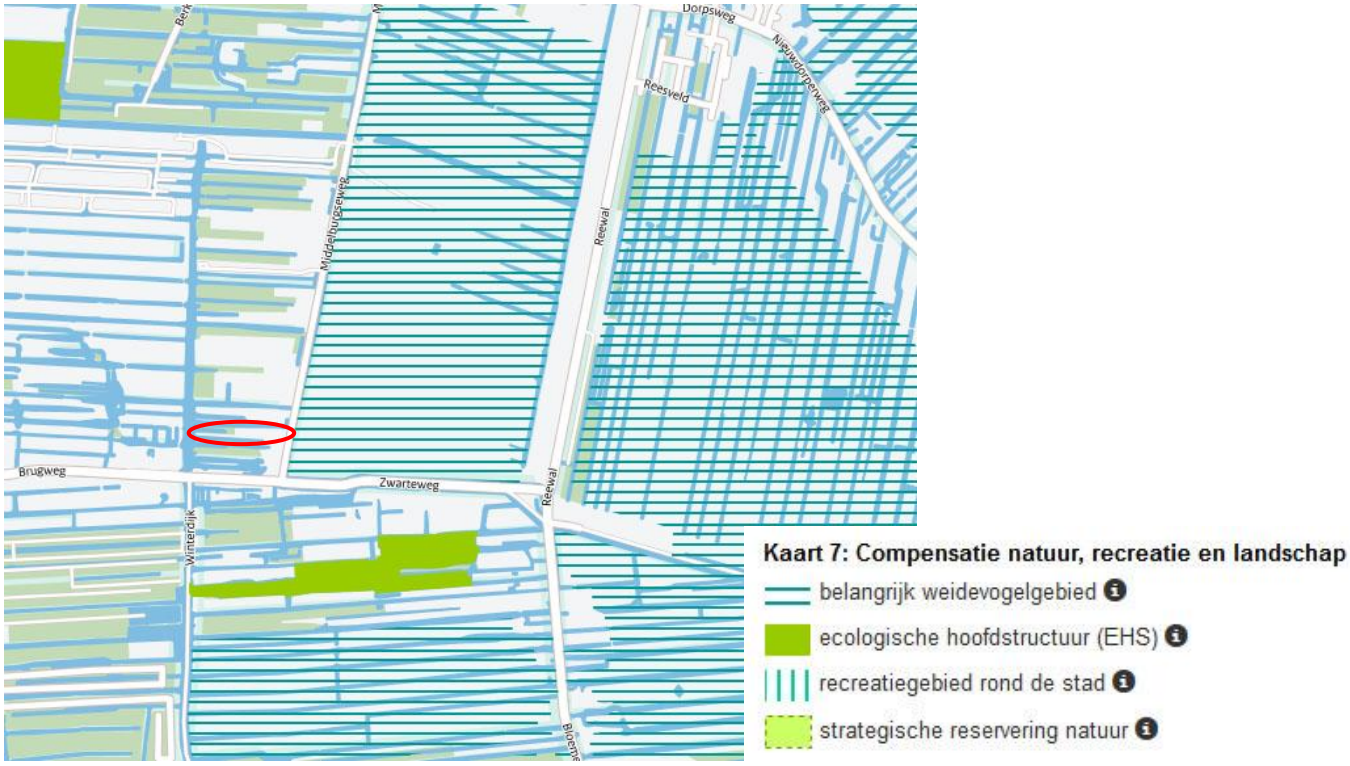

Figuur 2: Detailkaart aanwezige EHS en andere landschappelijke elementen in de omgeving van het plangebied.

3 Locatiebeschrijving

3.1 Huidige situatie

Figuur 3: Locatie plangebied

Het plangebied ligt in het kilometervak met de Amersfoortse coördinaten; 106,451. Binnen het plangebied staat een grote loods, die deels bestaat uit steen en deels uit metalen (golf)platen. Het dak bestaat uit golfplaten en glasplaten. Aan de voorzijde van deze loods, aan de Middelburgseweg, is het terrein geasfalteerd. Aan de achterzijde van deze loods ligt een weiland. Hier hebben in het verleden schapen gelopen. Er staat nog een kleine schuilhut voor de dieren. In oktober lag er een stapel snoeihout en stenen. Het gaat hier om een tijdelijke opslag van snoeihout. Het gebied wordt aan de noordzijde begrensd door een sloot met een harde, golfplaat beschoeiing. Ook aan de west- en zuidzijde wordt het gebied begrensd door (onbeschoeide) sloten. De sloot aan de zuidzijde is doodlopend. De perceelgrens loopt verder langs het terrein van de buren (nr. 3). Aan de oostzijde grenst het gebied aan de Middelburgseweg.
Langs de noordzijde van het plangebied staat een rij met knotwilgen. Aan de zuidzijde staat langs het water een rij essen en elzen.
Op het aangrenzende perceel aan de zuidkant van het plangebied bevindt zich een klein bosgebied.

3.2 Plannen

In het kader van de Ruimte-voor-ruimte regeling worden er binnen het plangebied drie huizen gerealiseerd. De aanwezige loods zal daarvoor worden afgebroken. Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd aan de aanwezige sloten rond het plangebied.

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. Tevens is gebruik gemaakt van de informatie van een recent veldbezoek in de omgeving van het plangebied. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op 2 oktober 2014 heeft een gekwalificeerd medewerker van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is tijdens de inventarisatie een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Er is geen visinventarisatie uitgevoerd, omdat er geen werkzaamheden uitgevoerd worden in het water. Wel is gekeken naar de algehele kwaliteit van de sloten om te kunnen bepalen of het een interessant biotoop is voor watergebonden dieren.

4.2 Flora

Langs de noordkant van het plangebied staat een rij knotwilgen. Alle wilgen zijn recent gesnoeid. De bomen langs de loods zijn gedund, de bomen langs het weiland zijn geheel ontdaan van hun takken.
Aan de zuidkant staat langs het water een rij met essen en elzen. Langs de loods aan de zuidkant staat opslag van berken en elzen.
Het weiland bestaat vooral uit gras. Op enkele plekken groeit Brandnetel en Speerdistel.
De sloot aan de zuidkant van het plangebied is redelijk goed begroeid met waterplanten, zoals Gele lis, Moeras-vergeet-mij-niet en Slangenwortel (Rode lijst status 'thans niet bedreigd').
Er zijn binnen het plangebied verder geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen, zoals voedselarme grond, stellen aan hun leefomgeving. Het terrein is zeer voedselrijk, mede door de mest van schapen en ganzen. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

Figuur 4: Moeras-vergeet-mij-niet

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Spreeuw, Wilde eend, Zwaan, Grauwe gans, Nijlgans en Brandgans. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet verontrust worden. Omdat de inventarisatie buiten het broedseizoen heeft plaatsgevonden zijn er geen broedende vogels waargenomen. In de aanwezige bomen zijn ook geen verlaten nesten aangetroffen.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Er zijn tijdens de inventarisatie geen geschikte locaties aangetroffen voor jaarrond beschermde nesten. Deze soort is echter, eerder in het seizoen, ook niet op andere locaties langs de Middelburgseweg aangetroffen. Ook de Huismus is tijdens deze en eerdere inventarisaties niet waargenomen. De loods biedt voor deze soorten geen geschikte broedlocaties. Het pand heeft een zeer strakke dakbedekking, stalen wanden en eensteensmuren waar geen invliegopeningen in zitten. Er zijn ook geen poepsporen van vogels aangetroffen. Ook als voedselbiotoop is dit perceel matig interessant, door de beperkte aanwezigheid van hoge vegetatie. Het perceel van de buren biedt meer mogelijkheden, door de hoge en dichte vegetatie.

Binnen het plangebied zijn voor vogels met jaarrond beschermde nesten verder geen geschikte locaties aangetroffen. Jaarrond beschermde nesten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de (streng) beschermde vissoorten Kleine modderkruiper (FF-wet tabel 2) en Bittervoorn (FF-wet tabel 3 en Rode lijst status ‘kwetsbaar’) voorkomen in de omgeving van het plangebied. De sloot aan de zuidkant heeft een redelijk goede waterkwaliteit met waterplanten en schaatsenrijders. Er zijn geen ondergedoken waterplanten waargenomen. De aanwezigheid van beschermde vissoorten is niet onderzocht, maar kan niet uitgesloten worden. Er vinden echter geen werkzaamheden plaatst aan de watergangen rond het plangebied. Er zal dus geen schade ontstaan aan de beschermde soorten.

Figuur 5: Schaatsenrijders op het water

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie is de beschermde Groene Kikker (FF-wet tabel 1) aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat de algemeen beschermde Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen tabel 1 FF-wet) voorkomen binnen het plangebied.

De Rugstreeppad (FF-wet tabel 3, Habitatrichtlijn Bijlage IV en Rode lijst status 'gevoelig') komt voor in de omgeving van het plangebied. Deze soort is in een eerder veldbezoek door Watersnip aangetroffen in polder Middelburg ten oosten van het plangebied.
Het terrein is in zijn huidige staat niet geschikt als voortplantingsgebied door de afwezigheid van ondiepe plassen en poelen. Bij het veldbezoek van 2 oktober 2014 lag er een tijdelijke stapel met snoeiafval en stenen. Deze stapel was niet geschikt als zomerrustplaats voor de Rugstreeppad. De structuur was zeer open, met grote takken van de knotwilgen. De afvalhoop bestond uit een enkele laag takken met daaronder vaste grond. Ook als overwinteringsgebied was het niet geschikt. *Deze stapel met hout is reeds verwijderd.*
Er is geen kale grond waar de Rugstreeppad zich kan ingraven. Er zijn geen andere mogelijke overwinteringsplekken aangetroffen binnen het plangebied. Het kale grasland biedt ook geen schuil- of rustplekken voor de Rugstreeppad. Er zijn verder geen habitats binnen het plangebied aanwezig die geschikt zijn als leefgebied voor de Rugstreeppad.

De Rugstreeppad staat erom bekend dat hij voor het zoeken naar een overwinteringsgebied grote afstanden (meerdere kilometers) kan afleggen. Op het moment dat het terrein bouwklaar gemaakt wordt en er grond of zand voor langere tijd onbewerkt blijft liggen wordt het wel interessant als overwinteringsgebied. Indien er door de voorbewerking van de grond ondiepe plassen en poelen ontstaan, kan het gebied ook interessant zijn als voortplantingsgebied.

Op basis van de verspreidingskaarten worden er geen andere (streng) beschermde amfibieen verwacht binnen het plangebied.

4.3.4 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat de Ringslang (FF-wet tabel 3) voorkomt in de omgeving van het plangebied. Deze soort wordt aangetroffen bij het voormalige baggerdepot langs de Vreesterdijk en in Reeuwijk-West. Langs de Middelburgseweg zijn geen waarnemingen bekend van deze soort. Tijdens de inventarisatie is de Ringslang niet aangetroffen. Het perceel is wel toegankelijk voor de Ringslang maar door de afwezigheid van rijke oevervegetatie niet geschikt als foerageergebied. De stapel met snoeiafval is niet geschikt als voortplantingslocatie voor de Ringslang. De stapel is te open van structuur.
Er zijn geen geschikte locaties binnen het plangebied aanwezig die kunnen dienen als voortplantingsbiotoop. Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de Ringslang.

Op basis van de bureaustudie en de bestudeerde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 Zoogdieren

Onderzochte verspreidingskaarten laten zien dat er in en rond het plangebied algemeen beschermde zoogdiersoorten voor kunnen komen, zoals Egel, Haas, Woelrat, Bunzing en Hermelijn (allen FF-wet tabel 1). Het is mogelijk dat deze soorten inderdaad incidenteel gebruik maken van het plangebied.
Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde zoogdieren aangetroffen binnen het plangebied. Het plangebied is ook niet interessant als leefgebied door de homogene samenstelling en de beperkte hoogte van de vegetatie.

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor streng beschermde zoogdieren. Deze worden hier derhalve niet verwacht.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn strikt beschermd (FF-wet tabel 3 / Habitatrichtlijn Bijlage IV).
Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis.

Tijdens de veldinventarisatie is een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

De aanwezige loods binnen het plangebied is onderzoek op de mogelijkheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Een groot deel van de loods bestaat uit enkelwandige stalen platen en een golfplaten dak. Een deel van het dak bestaat uit glas. Hierdoor komt er veel licht binnen in de loods. Dit maakt dit deel van de loods ongeschikt voor verblijfplaatsen, omdat er te veel daglicht binnenkomt.
Het voorste deel van de loods bestaat uit een enkel steensmuur. Dit maakt de loods niet geschikt voor verblijfplaatsen. Er zijn geen scheuren of kieren aangetroffen waardoor vleermuizen in het gebouw kunnen komen, ook niet bij de aanwezige gevelbetimmering of de dakranden. Ook zijn er geen sporen (uitwerpselen) aangetroffen die wijze op het gebruik van het gebouw als verblijfplaats. Het gebruik van de loods voor verblijfplaatsen door vleermuizen kan hiermee worden uitgesloten. Ook in de bomen, met name de bomen aan de zuidkant van het plangebied, zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen.

Het plangebied heeft slechts een beperkte functie als foerageergebied. Alleen de bomen aan de zuidkant van het plangebied langs het water kunnen deel uit maken van een foerageergebied in combinatie met het bosgebied op het naastgelegen perceel. Het is echter geen onderdeel van een doorgaande houtsingel die als verbindingsroute fungeert.
Er is voldoende opgaand hout met sloten aanwezig in de omgeving dat kan dienen als foerageerbiotoop.

Figuur 6: Buitenzijde stenen loods

Figuur 7: Bomenrij zuidkant plangebied

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de Veenmol (Rode lijst status ‘kwetsbaar’) voorkomt in de omgeving van het plangebied. Deze soort is tijdens de inventarisatie niet aangetroffen. De

aanwezigheid van de soort kan echter niet geheel uitgesloten worden, omdat het plangebied wel geschikt biotoop is.

De geraadpleegde verspreidingskaarten laten tevens zien dat de streng beschermde libelsoort Groene glazenmaker (FF-wet tabel 3, Habitatrichtlijn bijlage IV, Rode lijst status 'bedreigd') voorkomt in de omgeving van het plangebied. De Groene glazenmaker is echter sterk afhankelijk van de aanwezigheid van de plantensoort Krabbenscheer (Rode lijst status 'bedreigd'). De Groene glazenmaker zet alleen haar eitjes af op deze plantensoort. Krabbenscheer is niet aangetroffen in de sloten rond het plangebied. De aanwezigheid van Groene glazenmaker wordt hiermee uitgesloten.

Verder blijkt dat de streng beschermde soort Platte schijfhoren (FF-wet tabel 3, Habitatrichtlijn bijlage IV, Rode lijst status 'kwetsbaar' voorkomt in sloten in de omgeving van het plangebied. Er worden echter geen werkzaamheden uitgevoerd in de sloten rond het plangebied, waardoor er geen schade zal ontstaan aan het waterleven. Er is daarom geen nader onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van deze soort.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de (streng) beschermde soorten die verwacht worden of zijn aangetroffen binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, beschermde natuurmonumenten, (P)EHS gebieden of ecologische verbindingszones). Het plangebied biedt geen geschikt habitat voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Er is echter voldoende alternatief gebied aanwezig in de polders rond het plangebied. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.

- In de omgeving van het plangebied ligt EHS-gebied. Er zal echter geen schade ontstaan door de ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop van de loods en de bouw van de woning(en) vanwege de afstand tussen plangebied en de EHS-gebieden. Aan de overzijde van de Middelburgseweg is de polder aangewezen als 'belangrijk weidevogelgebied'. Het plangebied is zelf niet geschikt voor weidevogels. Schade aan deze gebieden is alleen compensatieplichtig als er sprake is van grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen, zoals wegenbouw. Dit is binnen het plangebied niet aan de orde.

- Voor de algemeen beschermde soorten (Groene- en Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Egel, Haas, Woelrat, Bunzing en Hermelijn) geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.

- Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de FF-wet wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De FF-wet hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de FF-wet, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*

- In de omgeving van het plangebied komt de streng beschermde Rugstreeppad (FF-wet tabel 3, Habitatrichtlijn Bijlage IV en Rode lijst status 'gevoelig') voor. Binnen het plangebied ligt een afvalhoop die niet geschikt is als zomerrust –en overwinteringsverblijf. *Wel wordt geadviseerd deze afvalhoop zo snel mogelijk weg te halen.* Op het moment dat het plangebied bouwrijp gemaakt wordt, wordt het geschikt als overwinteringsgebied. De Rugstreeppad kan zich dan ingraven in

braakliggende grond/zand. Geadviseerd wordt om geen grond/zand braak te laten liggen op het moment dat de Rugstreeppad zich gaat ingraven eind oktober/november. Daarnaast wordt geadviseerd om gedurende de werkzaamheden te voorkomen dat er poelen en plassen ontstaan op het perceel, in bijv. bandensporen, voorafgaande en tijdens het voortplantingsseizoen, van half april tot en met juli. *Geadviseerd wordt om voor de werkzaamheden een Ecologisch werkprotocol op te stellen. Daarin wordt beschreven hoe en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.*

- De streng beschermde Ringslang (FF-wet tabel 3) komt voor in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is echter ongeschikt als foerageer- en voortplantingsgebied voor de Ringslang.

- Er ontstaan geen schade aan, in en rond het plangebied mogelijk aanwezige vissoorten en zoogdieren.

- Uit de bureaustudie blijkt dat de streng beschermde vleermuissoort Gewone dwergvleermuis (FF-wet tabel 3 en Habitatrichtlijn Bijlage IV) voorkomt in de omgeving van het plangebied. Het plangebied zelf biedt geen geschikte verblijfplaatsen voor deze gebouwbewonende vleermuissoort. Het gebied is slechts zeer beperkt interessant als foerageergebied. Foerageergebied is alleen beschermd indien het van groot belang is voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de soorten, doordat er onvoldoende alternatieven aanwezig zijn. Er is echter voldoende alternatief gebied aanwezig op het buurperceel.

- In de omgeving van het plangebied is de Rode lijstsoort Veenmol aangetroffen. Op het perceel zelf is deze soort niet aangetroffen. Het plangebied is wel een geschikt biotoop. Verlies van leefgebied van Rode lijstsoorten is echter niet compensatieplichtig.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor alle planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht die is opgenomen in artikel 2 van de Flora- en faunawet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora en/of fauna kan hebben, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken.

Geadviseerd wordt om in het kader van de zorgplicht de aanwezige knotwilgen en andere bomen te behouden voor vogels en vleermuizen.

Er zijn geen werkzaamheden voorzien aan de watergangen. Mocht het echter toch nodig zijn dat de onbeschoeide sloten van een beschoeiing moeten worden voorzien, wordt geadviseerd dit buiten de kwetsbare periode (voortplanting) van vissen en amfibieën te doen. Deze periode is globaal van april tot en met augustus.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. ANWB, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, 2004.

2. Dienst landelijk gebied, *Handreiking Flora- en faunawet* oktober 2006

3. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004

4. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.

5. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, 9 juli 2014

6. Watersnip Advies, *Aanvullend ecologisch onderzoek Middelburgseweg 8 te Reeuwijk, Watersnip nr. 13A023*, juni 2013.

Geraadpleegde internetsites:

7. www.rijksoverheid.nl
8. www.bij12.nl
9. www.hetlnvloket.nl
10. www.ravon.nl
11. www.vleermuis.net
12. www.zuid-holland.nl
13. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM
14. http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS
15. waarneming.nl

Watersnip Advies
Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

’s-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info